13. Požadavky na software

Požadavky na způsob provozu knihovního softwaru, typ katalogu a požadované funkce či moduly, by měly vycházet z analýzy stavu a potřeb knihovny a analýzy pracovních procesů a postupů knihovny. Požadavky na způsob provozu jsou jedním z nejdůležitějších podkladů při jednání s dodavateli a při přípravě výběrového řízení, resp. poptávkového dokumentu.

Seznam požadavků obvykle zahrnuje témata uvedená níže.

13.1 Obecné požadavky

Obvykle jimi jsou:

- požadovaný typ(y) katalogu (např. regionální systém, jednotlivá instalace, společný katalog);
- požadovaný způsob implementace (např. hostovaný systém, cloudové řešení, instalace na serveru knihovny);
- požadovaná míra rozlišení oprávnění pro jednotlivé knihovny, činnosti, skupiny uživatelů či jednotlivce (odvíjí se od typu katalogu – u regionálních nebo společných katalogů, případně u institucí se složitější organizační strukturou je obvykle vyžadována větší míra rozlišení oprávnění na úrovni organizačních jednotek i činností);
- požadovaná míra odlišných nastavení pro jednotlivé knihovny a pobočky v rámci katalogu a pravidla pro půjčování, rezervace;
- požadovaná míra přizpůsobení uživatelského rozhraní (přizpůsobení grafickému vzhledu organizace, případně další možnosti nastavení rozhraní);
- požadované propojení s externími softwary, službami a kooperativními projekty (s tím souvisí také požadavky na používané formáty, protokoly apod.);
- požadovaná podpora (rozsah, časová dostupnost, způsoby komunikace aj.);
- dokumentace (požadovaný typ, forma[1)], rozsah);
- školení (požadavky na obsah školení, místo konání, formu, rozsah apod.);
- záruky (včetně záruk v případě ukončení činnosti dodavatele), požadavky na vlastnictví dat v případě hostovaných systémů nebo provozu v cloudu;
- základní požadavky na systém: hardware a software, požadované standardy, bezpečnost systému, způsob autentizace uživatelů, administrace systému, zajištění převodu dat aj.

13.2 Požadavky na funkce/moduly systému

Při stanovování požadavků, zejména při jednání s dodavateli knihovních softwarů nezapomeňte, že **definice modulu se mezi jednotlivými softwary může lišit**; navíc svobodné softwary používané v České republice nejsou modulární. Proto je důležité snažit se specifikovat spíše okruhy funkcí, resp. jednotlivé požadované funkce.

V některých případech doporučujeme také specifikovat způsob, jakým má být daná funkce nebo její administrace dostupná. Z hlediska provozu knihovny může být velký rozdíl např. v tom, zda je administrace nastavení některých funkcí softwaru dostupná prostřednictvím standardního rozhraní

knihovního softwaru nebo pouze z příkazové řádky na serveru. Podobně může hrát roli způsob, jakým může být konkrétní funkce softwaru prováděna. (viz též Pracovní postupy, procesy a služby knihovny).

Níže uvádíme stručný výčet obvyklých okruhů požadavků na funkce knihovního softwaru. Při přípravě poptávkového dokumentu nebo při komunikaci s potenciálními dodavateli je většinou třeba tyto funkce specifikovat podrobněji.

13.2.1 Výpůjční protokol

Mezi obvyklé požadavky patří:

- přehled základních funkcí;
- výpůjční pravidla;
- evidence a vyhledávání čtenářů;
- online registrace uživatelů;
- kontrola duplicit čtenářů;
- blokování čtenářského konta;
- zprávy a upozornění;
- půjčování a vracení;
- prodloužení výpůjček;
- rezervace a objednávky knihovních jednotek;
- sledování přepravy rezervací a objednávek dokumentů;
- poplatky, pokuty, odesílání upozornění;
- způsoby plateb;
- možnost přizpůsobení tiskových výstupů;
- offline funkce.

13.2.2 Katalogizace

Mezi obvyklé požadavky patří:

- přehled základních požadovaných funkcí;
- standardy;
- požadovaná katalogizační pole;
- způsoby editace a tvorby záznamů;
- nastavení šablon pro bibliografické záznamy;
- nastavení šablony pro vlastnosti jednotek;
- možnosti importu a exportu;
- funkce pro stahování prostřednictvím protokolu Z39.50;
- tisk štítků a čárových kódů;
- hromadné editace a akce;
- správa autoritních záznamů;
- výměnné soubory.

13.2.3 Správa seriálů

Mezi obvyklé požadavky patří:

- možnost generování vzorců a předpovědí pro předplatné;
- správa předplatného;
- příjem exemplářů, hromadný příjem;
- vazba seriálových jednotek;
- šablony pro příjem exemplářů;
- reklamace nedodaných čísel.

13.2.4 Online katalog (OPAC)

Mezi obvyklé požadavky patří:

- požadavky na rozhraní včetně responzivity designu a přístupnosti pro osoby se specifickými potřebami;
- ovládání rozhraní;
- přidaný obsah (např. obálky, obsahy či citace);
- způsoby vyhledávání (jednoduché a pokročilé vyhledávání, prohlížení, fasety apod.);
- možnosti práce s výsledky vyhledávání;
- požadavky na funkce čtenářského konta;
- možnosti plateb;
- možnosti správy čtenářského konta;
- vytváření seznamů;
- možnosti vytváření trvalých odkazů na záznamy, výsledky vyhledávání;
- požadavky na historii výpůjček, jejího uchovávání a naopak odstranění.

13.2.5 Akvizice

Mezi obvyklé požadavky patří:

- sledování finančních zdrojů, fondů a rozpočtů;
- správa dodavatelů;
- tvorba seznamů požadavků;
- objednávky;
- elektronické objednávky;
- objednávky elektronických dokumentů;
- sledování stavu požadavku;
- reklamace;
- možnost zobrazení stavu objednaného dokumentu v online katalogu.

13.2.6 Statistické výstupy

Mezi obvyklé požadavky patří:

- formáty a formy výstupů;
- tisk výstupů;
- požadované statistické údaje;
- možnost periodicky opakovaných výstupů;
- zasílání výstupů e-mailem.

13.2.7 Revize fondu

Mezi obvyklé požadavky patří:

- formy sběru dat,
- výstupy revize.

13.2.8 Další oblasti

Může se jednat např. o:

- meziknihovní výpůjčku;
- rezervaci vybavení a místností.

[1)]
Může jít např. o technickou nebo uživatelskou dokumentaci, tištěnou nebo online podobu dokumentace apod.

From:
https://prirucky.ipk.nkp.cz/ - **Metodické příručky pro knihovny**

Permanent link:
https://prirucky.ipk.nkp.cz/aks/pozadavky_na_software?rev=1569046478

Last update: **2019/09/21 08:14**